

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen 2023-11-08
Emma Hardt

Dnr SBN 2023-138
Dnr KS 2023-575

Samhällsbyggnadsnämnden

Utökning av Verksamhetsområden för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Roxenbaden, Rappestad, Björkeberg och Ulrika

Förslag till samhällsbyggnadsnämndens beslut

1. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen förslag tillstyrks.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen förslag tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Förslag till utökning av verksamhetsområde för allmänt vatten och avlopp fastställs enligt redovisad förteckning.

Ärende

Enligt lag (SFS 2006:412) om allmänna vattentjänster ska kommunen bestämma det verksamhetsområde inom vilka allmänna vattentjänster (dricksvatten, spillvatten och dagvatten) behöver ordnas.

I aktuellt ärende föreslås en utökning av verksamhetsområden för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i fyra områden (Roxenbaden, Rappestad, Björkeberg och Ulrika). Samtliga områden är bebyggda sedan länge.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att förändringarna i verksamhetsområdets utsträckning överensstämmer med gällande praxis och lagstiftning. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att fastställa utökningen av verksamhetsområde för vatten, avlopp och dagvatten i enlighet med VA-huvudmannens framställan.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Utökning av verksamhetsområde för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Roxenbaden, Rappestad, Björkeberg och Ulrika, 2023-11-08
Bilaga 1 – Ingående fastigheter i uppdatering av VO 2023-02-28
Bilaga 2 – Datablad 2023 rev 1
Bilaga 3 – Områdeskarta Roxenbaden
Bilaga 4 – Områdeskarta Rappestad, Björkeberg
Bilaga 5 – Områdeskarta Ulrika

Bakgrund

Ett verksamhetsområde är det geografiska området inom vilket en eller flera vattentjänster (dricksvatten, spillvatten och dagvatten) har ordnats eller ska ordnas genom den allmänna VA-anläggningen. Verksamhetsområdet är till för att skydda miljön och/eller människors hälsa. Det kommunala ansvaret för utbyggnad av allmänt VA regleras i lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Tekniska verken i Linköping AB har i skrivelse daterad 2023-05-26 inkommit med framställan om kommunfullmäktiges fastställande av förslag till utökning av verksamhetsområden (VO) för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Linköpings kommun. Tekniska verkens underlag ligger som bilagor till tjänsteskrivelsen.

Förslaget omfattar områdena Roxenbaden, Rappestad, Björkeberg och Ulrika;

- I Roxenbaden inrättas ett nytt verksamhetsområde. Inom området finns fastigheter med permanentboende, fastigheter med fritidsboende samt obebyggda fastigheter. För området har kommunen under lång tid arbetat med att ta fram en detaljplan. Detaljplanen har överklagats och sommaren 2022 har Samhällsbyggnadsnämnden beslutat att avsluta arbetet med att ta fram en detaljplan. Samhällsbyggnadsnämnden har gett Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen tillsammans med Tekniska verken i uppdrag att initiera arbetet med att skapa verksamhetsområde för dricksvatten och spillvatten för aktuellt område (Stjärnorps/Roxenbaden, för del av Bölnorp, Kolfall, Korsvik, Roxenbaden, Roxtorp och Sandvik i Stjärnorps församling). 193 fastigheter berörs av utökningen som avser område för spillvatten och dricksvatten.
- I Rappestad utökas verksamhetsområdet för spillvatten, dricksvatten och dagvatten för sju nya småhustomter.
- I Björkeberg utökas verksamhetsområdet för spillvatten och dricksvatten för tre nya småhustomter.
- I Ulrika utökas verksamhetsområdet för spillvatten och dricksvatten för fem befintliga småhustomter.

Kommunens ansvar för utbyggnad av allmänt VA regleras i lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Av den framgår att kommunen har ett ansvar för att bygga ut teknisk infrastruktur för dagvatten, spillvatten och dricksvatten i områden där det finns hälsoskäl och/eller miljöskäl, samt att behovet behöver hanteras i ett större sammanhang. Enligt gällande rättspraxis anges att bebyggelsegrupper i storleksordningen 20–30 hus normalt är sådana som omfattas av lagstiftningen. Mindre storlek på bebyggelsegrupper kan också

vara aktuella om det finns särskilda skäl eller om fastigheterna anses tillhöra ett större sammanhang.

I bedömningen om verksamhetsområde ska kommunen ta med vilka konsekvenser som riskerar att uppstå på sikt om alla fastigheter/tomter inom en bebyggelsegrupp ska försörjas med lokala enskilda VA-lösningar. Bedömningen görs dels mot bakgrund av hur belastningen ser ut idag och mot ett framtidsscenario där befintliga byggnader/tomter utnyttjas fullt ut ur ett VA-perspektiv. Byggnader som naturligt är en del av bebyggelsegruppen tas som regel in i verksamhetsområdet, även om de ligger något perifert. Byggnader som ligger utanför verksamhetsområdet kan anslutas avtalsmässigt om det finns kapacitet i VA-systemen.

Det är kommunfullmäktige som beslutar om verksamhetsområde och det är VA-huvudmannen som ansvarar för utbyggnad (Tekniska verken i Linköping AB).

Fastställandet av en allmän va-anläggnings verksamhetsområde innebär att va-lagstiftningens offentlighetsregelsystem blir gällande för såväl huvudmannen som ägarna till de fastigheter och arrendetomter som finns inom verksamhetsområdet.

Roxenbaden

I kommunens arbete med VA-plan för landsbygden har Roxenbaden identifierats som en bebyggelsegrupp där kommunalt ansvar föreligger. Detta har kommunicerats i samband med framtagande av detaljplan och i samband med avslutande av detaljplan 2022.

Det finns flera skäl till ställningstagandet;

- Det är ett stort antal bostadshus inom ett begränsat geografiskt område.
- Det saknas idag samlad dricksvattenförsörjning och spillvattenhantering för hela bebyggelsegruppen.
- Att ta ut dricksvatten vid varje fastighet/tomt och samtidigt ha lokala utsläpp av avloppsvatten i samma skala bedöms inte vara långsiktigt hållbart. Det finns en betydande hälsoskyddsrisik.
- Området gränsar till Roxen som är klassad som övergödd och därmed inte uppnår kraven för god ekologisk status. Även renat avloppsvatten från många små avlopp bedöms innebära en risk för sjöns långsiktiga status och förebyggande åtgärder behöver genomföras för att minska utsläppet så att god status kan nås.
- Roxenbaden är ett omvandlingsområde. Med det menas att tidigare fritidshus successivt omvandlas för nyttjande året runt, vissa som fritidshus och andra som permanenthus. I samband med omvandlingen efterfrågas successivt ökad VA-standard.

Sammantaget kan det konstateras att rekvisiten för såväl hälsoskydd som för miljöskydd är uppfyllda, samt att den mest långsiktigt hållbara lösningen för VA-försörjningen är att den löses i ett större sammanhang genom kommunens försorg.

Rappestad

I kommunens VA-arbete för landsbygden har Rappestad identifierats som en bebyggelsegrupp där kommunalt ansvar föreligger. Kommunikering har ej skett då fastigheterna är nytillkomna och obebyggda och behov av kommunikering därmed saknas.

Skäl till ställningstagandet;

- Fastigheterna gränsar till ett befintligt verksamhetsområde och anses planmässigt ha ett nära samband med bebyggelsen inom verksamhetsområdet att VA-frågan ska lösas i det större sammanhanget.
- Att ta ut dricksvatten vid varje fastighet/tomt och samtidigt ha lokala utsläpp av avloppsvatten i samma skala bedöms innebära en hälsoskyddsrisk.

Sammantaget kan det konstateras att rekvisiten för hälsoskydd är uppfyllda, och att de anses tillhöra det större sammanhanget och att VA-försörjningen därmed löses genom kommunens försorg.

Björkeberg

I kommunens VA-arbete har Björkeberg identifierats som en bebyggelsegrupp där kommunalt ansvar föreligger. Kommunikering har ej skett då fastigheterna är nytillkomna och obebyggda och behov av kommunikering därmed saknas.

- Fastigheterna gränsar till ett befintligt verksamhetsområde och anses planmässigt ha ett nära samband med bebyggelsen inom verksamhetsområdet att VA-frågan ska lösas i det större sammanhanget.
- Att ta ut dricksvatten vid varje fastighet/tomt och samtidigt ha lokala utsläpp av avloppsvatten i samma skala bedöms innebära en hälsoskyddsrisk.

Sammantaget kan det konstateras att rekvisiten för hälsoskydd är uppfyllda, och att de anses tillhöra det större sammanhanget och att VA-försörjningen därmed löses genom kommunens försorg.

Ulrika

I kommunens VA-arbete har Ulrika identifierats som en bebyggelsegrupp där kommunalt ansvar föreligger. Kommunikering med fastighetsägare har skett under hösten 2022.

Det finns flera skäl till ställningstagandet;

- Fastigheterna gränsar till ett befintligt verksamhetsområde och anses planmässigt ha ett nära samband med bebyggelsen inom verksamhetsområdet att VA-frågan ska lösas i det större sammanhanget.
- Att ta ut dricksvatten vid varje fastighet/tomt och samtidigt ha lokala utsläpp av avloppsvatten i samma skala bedöms innebära en hälsoskyddsrisk.

Sammantaget kan det konstateras att rekvisiten för hälsoskydd är uppfyllda, och att de anses tillhöra det större sammanhanget och att VA-försörjningen därmed löses genom kommunens försorg.

Ekonomiska konsekvenser

VA-huvudmannen

- Har skyldighet att bygga ut de vattentjänster som anges i beslutet om verksamhetsområde. Utbyggnad i befintlig miljö på landsbygden kan många gånger vara mer kostnadsdrivande än i nya exploateringar. Kostnaderna ska täckas av anslutningsavgifter som helhet av VA-kollektivet. Om förhållandena inom ett utbyggnadsprojekt avviker väsentligt från det normala har VA-huvudmannen rätt att ta ut särtaxa. Något sådant bedöms inte finnas i nuläget för de aktuella projekten. Särtaxa beslutas av kommunfullmäktige.

Fastighetsägare

- När förbindelsepunkt är upprättad och kommunicerad får fastighetsägaren en faktura för anläggningsavgift och förbindelsepunkt (servis). Detta oavsett om hen väljer att ansluta eller inte.
- Grävkostnader inne på egen fastighet bekostas separat av fastighetsägaren.
- Införlivande i verksamhetsområde innebär ett ökat värde på fastigheten.

Kommunala mål

Ärendet initieras på grund av gällande lagstiftning. I samband med att tätorter och bebyggelsegrupper förändras, omvandlas och utökas med nya exploateringsområden behöver den tekniska infrastrukturen följa med i samma takt.

Ett av Linköpings kommuns övergripande mål är att vara en ledande kommun i miljö- och klimatarbetet. Inrättande av allmänt VA ger möjligheter till en god bebyggd miljö.

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Utbyggnad av vatten och avlopp är viktigt för alla och beslutet bedöms inte medföra skillnader för pojkar och flickor, kvinnor eller män.

Samråd

Verksamhetsområdet utsträckning har tagits fram i samråd med Tekniska verken i Linköping AB som också tillstyrker förslaget.

Tjänsteskrivelsen har granskats av miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens jurist som inte har någon erinran mot förslaget.

Uppföljning och utvärdering

Arbete med kommunens första vattentjänstplan pågår och den planeras antas i kommunfullmäktige under våren 2024. I vattentjänstplanen ingår beskrivning av hur framtagande och bedömning av verksamhetsområden för vatten och avlopp görs.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Paul Håkansson

Leif Lindberg

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Tekniska Verken i Linköping AB
Miljö- och
samhällsbyggnadsförvaltningen,
Miljöavdelningen, Klimatenheten